

Nr 25.

Av herr **Alexandersson m. fl.**, om kredit för Tyskland till inköp av färsk sill från Sveriges västkust.

Under krigsåren har landets fiskerinäring liksom övriga näringar haft stark känning av de restriktioner, som blivit en följd av de under kriget framkallade förhållandena. Vi tänka i främsta rummet på den till en början hämmade och sedermera fullt stoppade exporten av sådana fiskvaror, av vilka under normala förhållanden en mycket stor del exporterats. Visserligen mildrades dessa svårigheter i hög grad genom de inköp, som gjordes av staten för att trygga landets tillgodoseende av livsmedel, men fiskarens och fiskhandelns rörelsefrihet var dock starkt kringskuren.

Både fiskare och andra torde ha hyst den förhoppningen, att, när kriget upphört och exportförbud och andra restriktioner upphävt, det skulle bli en god avsättning för fiskets produkter särskilt på den gamla marknaden i Tyskland. Det har emellertid visat sig, att så ej blivit fallet. Främst torde orsaken hertill vara att söka i den nu rådande låga kursen på tysk valuta. Under den gångna hösten ha mindre kvantiteter sill dock exporterats till Tyskland, men för närvarande är all export dit av sill inställd, då den tyska centralmyndigheten för fiskimport förklarat sig ej vidare komma att köpa någon svensk fisk mot kontant betalning.

Då det svenska sillfisket under normala förhållanden alltid varit i högsta grad beroende av exporten av färsk sill till Tyskland, torde det genast stå klart, vilken förlamande inverkan på fisket det nuvarande tillståndet utövar.

För att giva en föreställning om vilka kvantiteter färsk sill, som före kriget brukade exporteras, må här anföras siffrorna för exporten därav till Tyskland, Storbritannien och Danmark, då dessa länder varit våra viktigaste avnämare av sill.

Export av färsk sill.

T y s k l a n d			S t o r b r i t a n n i e n		D a n m a r k	
å r	kg.	kr.	kg.	kr.	kg.	kr.
1910.....	31,726,375	3,172,637	8,826,330	882,633	2,024,918	202,492
1911.....	51,928,849	4,673,596	10,371,290	933,416	4,438,297	399,447
1912.....	31,269,120	3,126,912	15,771,580	1,577,558	2,805,815	280,581
1913.....	24,643,240	2,767,707	4,210,010	463,101	1,548,962	173,540
1914.....	35,024,229	4,797,142	1,951,860	228,245	1,787,125	231,265

Dessutom hava mindre kvantiteter färsk sill brukat exporteras till Belgien, Finland, Norge och Ryssland.

Huvudmassan av exporten har dock gått till Tyskland. Att export till Danmark kunnat äga rum har helt säkert berott därpå, att Danmark i sin tur också haft en betydande export av fiskvaror till Tyskland. Under nuvarande förhållanden lär man ej kunna påräkna någon export av sill till Danmark.

Det torde vidare vara tvivelaktigt, om någon större export till England kan komma till stånd, isynnerhet som frakterna dit ställa sig mycket höga och den svenska sillen där alltid har att konkurrera med den norska.

Huru man än ser denna fråga, kommer man till den uppfattningen, att det bohuslänska sillfisket står inför ett läge av de mörkaste utsikter. På detta fiske har den bohuslänska fiskarebefolkningen till huvudsaklig del byggt sin utkomst. Utan en tillfredsställande export av den sill, som ej kan förbrukas inom landet, kan man med till visshet gränsande sannolikhet våga säga, att sillfisket måste till största delen nedläggas eller i varje fall ej bliva lönande.

Att detta skulle medföra ytterst sorgliga följder för den stora skärgårdsbefolkningen i Bohuslän torde ligga i öppen dag.

Ifrån Tyskland har framhållits, att svensk fisk vidare ej kan importeras dit, utan att Tyskland erhåller kredit för betalningen. Enligt meddelande i pressen har norska staten lämnat Tyskland kredit för inköp i Norge av såväl färsk som salt sill, och lära betalningsvillkoren vara sådana, att Tyskland skall betala en fjärdedel

av köpesumman kontant, varemot norska staten lämnar kredit för hälften och norska exportörer för återstående fjärdedelen av köpesumman. Skulden för den färska sillen skulle, likaledes enligt tidningsmeddelanden, av Tyskland amorteras under tre år.

Att från statens sida en dylik kredit lämnas måste ju anses som en exceptionell åtgärd, som endast kan komma i fråga i allra yttersta nödfall. Men vi hysa den uppfattningen, att tillståndet på fiskmarknaden nu är så extraordinärt, att ett statsingripande synes oss vara nödvändigt.

Vad särskilt sillfisket angår är det underkastat mycket stora växlingar, och vid inträffande rika sillfångster blir det därför ej möjligt att avsätta all sillen inom landet. Någon saltning av sill kan man ej heller räkna på. Under förra vintern saltades visserligen omkring 225,000 hektoliter sill, men av denna måste salteri-idkarna (exportörerna) sälja cirka 140,000 tunnor till Tyskland på kredit, så att de för närvarande därför ha fordringar på omkring 7 miljoner kronor. Med dessa tillgodohavanden lär man ej kunna förvänta, att salteri-idkarna denna fiskesäsong skola våga sig på saltning i någon avsevärd utsträckning.

Enligt vår mening synes en utväg ur de svåra förhållandena endast kunna finnas på det sättet, att svenska staten liksom den norska gent emot Tyskland ikläder sig en viss kredit för dit exporterad sill.

Det är i främsta rummet för sill, som en dylik kredit erfordras. Att döma av huru fisket brukar utfalla, torde man kunna utgå ifrån, att för fiskesäsong omkring 200,000 hektoliter färsk sill behöva exporteras till Tyskland. Det torde vidare vara riktigt, att, om den här ifrågasatta statskrediten beviljas, en överenskommelse träffas med Tyskland om ett visst pris, som skall betalas för sillen, varvid det självklart bör tillses, att fiskarena erhålla rimlig förtjänst för sin drift och sitt arbete. Med nu rådande höga driftkostnader torde sillen ej kunna av fiskarena säljas till ett lägre pris än 15 kronor per hektoliter om 90 kilogram. Därtill komma kostnader för emballage, packning, transporter med mera samt handelsvinst, vilka också torde belöpa sig till omkring 15 kronor per hektoliter, vadan priset för färdigpackad låda, innehållande en hektoliter sill, vid järnvägsstation exempelvis i Göteborg skulle belöpa sig till 30 kronor. För 200,000 hektoliter skulle det göra 6,000,000 kronor.

Enligt vår mening torde det vara lämpligt, att en eventuell

statskredit lämnas efter samma grunder som den norska. Efter vad som framgått vid de förhandlingar, som ägt rum angående denna sak, torde man kunna utgå ifrån, att sillexportörerna skola vara villiga iklåda sig en kredit, motsvarande en fjärdedel av försäljningssumman, liksom ock att Tyskland skall betala en fjärdedel kontant. Den statskredit, som vi här vilja föreslå för färsk sill, skulle alltså kunna beräknas till 3,000,000 kronor.

De här ovan antydda grunderna för den ifrågasatta kreditens utnyttjande kunna av lätt insedda skäl ej göra anspråk på att i detalj vara de mest lämpliga. Riksdagen torde därför böra vid ett bifall till denna motion överlåta åt Kungl. Maj:t att fastställa de närmare detaljerna för kreditens användande.

Vad angår realiserandet av kreditgivningen hava vi tänkt oss, att någon bank eller banksammanslutning skulle vara villig att på ett eller annat sätt förmedla densamma.

Då vintersillfisket på västkusten brukar vara slut i senare delen av mars och då det är synnerligen angeläget, att en eventuell statskredit måtte kunna tagas i anspråk snarast möjligt, vore det synnerligen önskvärt, att denna motion kunde inom riksdagen bliva föremål för en såvitt möjligt snar behandling.

På grund av det anförda få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen ville huvudsakligen i överensstämmelse med här ovan angivna grunder lämna Tyskland en kredit av 3,000,000 kronor för inköp av färsk sill från vår västkust under där nu pågående sillfiskesäsong, och anhålla, att Kungl. Maj:t ville vidtaga de åtgärder, som befinnas nödiga för utnyttjande av denna kredit.

Stockholm den 14 januari 1920.

Adolf Alexandersson.

Bernhard Olsson.

Axel Ljungberg.

Cornelius Olsson.

Alex. Thore.

Erik Nylander.

A. Henrikson.

Erik Röing.

B. Corneliusson.

Herman Andersson.

Oscar Osberg.

G. W. Hansson.

Edvard Lithander.

Carl Hederstierna.

Malte Sommeliuss.

Arne Forssell.